

σιν ὑπὲρ πατρίδος ὅ,τι δύναται ἕκαστος. Πάντες εὐρίσκομεν ἡδονὴν τινα ἐνθυμούμενοι τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐγεννήθημεν καὶ ἀνετράφημεν· τὰ ὑποκείμενα, μεθ' ὧν ἐλάβομεν τὰς πρώτας συνηθείας καὶ τὰ πρώτα αἰσθήματα· χαίρομεν φανταζόμενοι ἕως καὶ αὐτὰ τὰ ἄψυχα πράγματα τῆς πατρίδος, ὡς συντρόφους τῆς παιδικῆς ἡμῶν ἡλικίας· καὶ, καθὼς λέγει εἰς τῶν μεταγενεστέρων σοφῶν, ὁ ἔρως τῆς πατρίδος εἶναι ὁ νόμος τῶν κλιμάτων, ὅς τις ὑποχρεοῖ πάντας τοὺς λαοὺς νὰ εὐχαριστῶνται εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτῶν, ὡς τὰ φυτὰ, νὰ εἰπῶ οὕτω, καὶ τ' ἄλλα ἔμψυχα ὄντα. Ἡ φύσις λοιπὸν φαίνεται ὅτι ἐμπνέει εἰς πάντας τὸν ἔρωτα τοῦτον τῆς πατρίδος, ὡς καὶ τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν. Ἀληθὲς ὅμως πατριωτισμὸς εἶναι, ὡς εἵπομεν τὴν ἀρχὴν, ὁ ζῆλος ὁ ὑπὲρ τῶν κοινῶν συμφερόντων, καὶ οὐχὶ ἀπλῶς φυσικὸν αἶσθημα, ἢ προσκόλλησις προσερχομένη ἐκ τῶν πρώτων συνηθειῶν. Ὅς τις ἔχει ἀληθινὸν πατριωτισμὸν, οὗτος βλέπει ἐν τῇ πατρίδι καὶ τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὑπόληψιν, καὶ τὴν δόξαν. Αἰσθάνεται ὅτι ἄνευ πατρίδος ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλανήτης, φερόμενος ἀτάκτως τῇδε κακεῖσε· ἔχων δὲ πάλιν πατρίδα θάρβαρον, ἀνώνυμον, καὶ ἐξουθενημένην, καὶ τυραννομένην, εἶναι ἔτι δυστυχέστερος παρὰ τὸν ἀπάτριδα, περιφρονούμενος, ὡς γέννημα καὶ θρέμμα τόπου ἀδόξου καὶ ἐξουθενημένου. Τὰ πρόϊόντα τῆς Ἀφρικῆς, τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ζητοῦνται πανταχοῦ, καὶ εἶναι πολύτιμα, διότι ἐν αὐτοῖς εὐρίσκονται καλαὶ ὕλikai ποιότητες. Οἱ Ἀφρικανοὶ ὅμως, οἱ Ἰνδοὶ καὶ οἱ ἄγριοι τῆς Ἀμερικῆς, περιφρονοῦνται, διότι ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ζητεῖται παιδεία, ἐπιστήμη, ἀρετὴ καὶ εὐγένεια τρόπων· ταῦτα δὲ ἀδύνατον ν' ἀποκτήσῃ τις ἐν πατρίδι θαρβάρῳ. Ὑπῆρξε καιρὸς ὅτε ὁ πολίτης τῶν Ἀθηναίων, προσέφων ὅτι ἦτο Ἀθηναῖος, ἐτιμᾶτο, ἐσοθηεῖτο ἐν ταῖς χρεῖαις αὐτοῦ, καὶ ἐλάμβανεν εἰσοδὸν ἔντιμον πανταχοῦ· ἀλλ' ἀφοῦ ἐδουλώθησαν, δὲν ἐτιμᾶτο εἰμὴ τὸ μέλι τῶν Ἀθηναίων· οἱ δὲ ἀπόγονοι τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ Περικλέους ἐθεωροῦντο μὲ περιφρόνησιν. Οὕτω λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ταπεινοῦται, ἀδοξεῖ, χάνει τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν αὐτοῦ ὑπαρξιν, ὅταν ἡ πατρίς αὐτοῦ στερῇται τῶν ἀγαθῶν τοῦ πολιτισμοῦ, τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, δι' ὧν τὰ ἔθνη ἐξευγενίζονται, ἐνδυναμοῦνται καὶ λαμπρύνονται. Ταῦτα συλλογιζόμενοι οἱ καλοὶ καὶ φρόνιμοι πολῖται, καὶ ἐξεύροντες ὅτι,

Δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἰκαδ' ἑκάστω·

Αὐλεῖοι δέ τ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι·

Ὑψηλὸν δ' ὑπὲρ ἔρκοι ὑπέρβορον· εὖρε δὲ πάντως

Εἰγέ τις ἢ φεύγων ἐν μυχῇ, ἢ θαλάμῳ.

ἐξάπτονται ὑπὸ ζήλου τῆς πατρίδος· προσέχουσι νὰ φυλάττωσι τὰ παρόντα αὐτῆς ἀγαθὰ, καὶ ἐπιμελοῦνται νὰ προσθέτωσι τὰ ἐλλείπον-